

Sygn. akt IV Pa 60/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Jerzy Zalasiński

Sędziowie : SO Katarzyna Antoniak (spr.)

SO Jacek Witkowski

Protokolant : st.sekr.sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko Gimnazjum im. (...) w S.

o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 lipca 2013r. sygn. akt IV P 445/13

I. zmienia zaskarżony wyrok i powództwo oddala;

II. odstępuje od obciążania powódki kosztami procesu za obie instancje.

Sygn. akt: IV Pa 60/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 31 lipca 2013r. Sąd Rejonowy w Siedlcach zobowiązał dyrektora Gimnazjum im. (...)w S. do złożenia powódce W. P. oświadczenia woli o udzieleniu urlopu dla poratowania zdrowia na okres od 31 sierpnia 2013r. do 30 sierpnia 2014r.

Rozstrzygnięcie to było wynikiem następujących ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego:

W pozwie z 18 czerwca 2013r. powódka W. P. zakwestionowała decyzję dyrektora pozwanego Gimnazjum im. (...)w S., który odmówił jej udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia, wnosząc o jej uchylenie i zobowiązanie pozwanego do udzielenia jej przedmiotowego urlopu, zgodnie z wnioskiem z 3 czerwca 2013r. Powódka wskazała, że dyrektor pozwanego bezpodstawnie odmówił jej udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia powołując się na fakt, że nie spełnia przesłanek określonych w art.73 ust.1 ustawy z 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela. Podniosła, że jest nauczycielem zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, na czas nieokreślony oraz przepracowała w szkole co najmniej 7 lat. W pozwanej placówce pracuje bowiem na podstawie umowy z 29 sierpnia 2003r., zmienionej następnie w dniu 29

sierpnia 2005 r. i 24 listopada 2005r., nadto została z nią zawarta umowa na zastępstwo na czas określony do dnia 31 sierpnia 2013r. Sumując wymiar zatrudnienia wynikający z umowy zawartej na czas nieokreślony, czyli 11/18 etatu oraz z umowy na zastępstwo, jest więc zatrudniona w pełnym wymiarze zajęć. Zdaniem pozwanego pełny wymiar zajęć musi zaś wynikać wyłącznie z umowy zawartej na czas nieokreślony i nie można go sumować z godzinami pracy wynikającymi z umowy zawartej na zastępstwo, z czym powódka się nie zgadza. Taka interpretacja byłaby bowiem sprzeczna z art.18⁽³⁾ kp, który zakazuje dyskryminacji pracowników ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony oraz w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Przyznał, że powódka wystąpiła z wnioskiem o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, spotkała się jednak z odmową. W ocenie pozwanego udzielenie tego rodzaju urlopu, zgodnie z art.73 Karty Nauczyciela, wymaga w szczególności spełnienia przez wnioskodawcę wymogu zatrudnienia w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, której to przesłanki powódka nie spełnia. Wymiar jej zajęć został bowiem rozszerzony do pełnego wymiaru jedynie na czas określony od 1 września 2012r. do 31 sierpnia 2013r. Zdaniem pozwanego, aby ubiegać się o urlop dla poratowania zdrowia nauczyciel musi być natomiast zatrudniony w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, czego w przypadku powódki zabrakło.

W toku procesu powódka popierała powództwo, z tym, że wniosła o zobowiązanie dyrektora pozwanej szkoły do udzielenia jej urlopu dla poratowania zdrowia na czas od 31 sierpnia 2013r. do 30 sierpnia 2014r. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy w Siedlcach ustalił, że od 1 września 2003r. powódka jest zatrudniona w pozwanym Gimnazjum im. (...)w S. na stanowisku nauczyciela, na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, do 31 sierpnia 2005r. w wymiarze pełnego etatu . Następnie wymiar czasu pracy powódki w okresie jej zatrudnienia w pozwanej szkole zmieniał się w ten sposób, że od 1 września 2005r. wynosił 14/19 etatu, od 1 grudnia 2005r. wynosił 11/18 etatu, od 20 lutego 2006r. do 30 czerwca 2006r. wynosił 15/18 etatu, od 1 września 2006r. do 31 sierpnia 2007r. wynosił 14/18 etatu, od 10 września 2007r. do 15 marca 2008r. wynosił 12/18 etatu, od 1 września 2009r. do 31 sierpnia 2010r. wynosił 15/18 etatu, od 1 września 2010r. do 31 sierpnia 2011r. wynosił 13/18 etatu, od 28 listopada 2011r. do 1 kwietnia 2012r. wynosił 16/18 etatu, od 2 kwietnia 2012r. do 3 czerwca 2012r. wynosił 14/18 etatu, od 4 czerwca 2012 r. do 29 czerwca 2012r. wynosił 17/18 etatu, od 6 lutego 2012r. do 1 kwietnia 2012r. wynosił pełny etat, od 2 kwietnia 2012r. do 3 czerwca 2012r. wynosił 17/18 etatu, od 4 czerwca 2012r. do 29 czerwca 2012r. wynosił pełny etat, od 1 września 2012r. do 31 sierpnia 2013r. wynosi pełny etat . Powódka legitymuje się orzeczeniem lekarskim nr (...) z 20 maja 2013r., zgodnie z którym ze względu na stan zdrowia wymaga udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia od 30 sierpnia 2013r. do 30 sierpnia 2014r. W dniu 3 czerwca 2013r. powódka złożyła na ręce dyrektora pozwanego Gimnazjum wnioski o udzielenie jej urlopu dla poratowania zdrowia na okres od 30 sierpnia 2013r. do 30 sierpnia 2014r., załączając na tę okoliczność orzeczenie lekarskie. W dniu 13 czerwca 2013r. dyrektor pozwanej szkoły odmówił udzielenia powódce urlopu dla poratowania zdrowia.

W przedstawionym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał roszczenie powódki za uzasadnione. Zgodnie z art.73 ust.1 ustawy z 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (tj. Dz.U. z 2006r., Nr 97, poz.674 ze zm.) nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, po przepracowaniu co najmniej 7 lat w szkole, dyrektor szkoły udziela urlopu dla poratowania zdrowia, w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia, w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo roku. ZA bezsporną Sąd uznał okoliczność, że powódka W. P. jest zatrudniona w pozwanej szkole od przeszło 7 lat i jej stan zdrowia wymaga udzielenia jej urlopu dla poratowania zdrowia. Tego rodzaju urlop przysługuje natomiast nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony. Oznacza to, że prawo do tego urlopu posiada nauczyciel mianowany lub dyplomowany zatrudniony na podstawie mianowania (art.10 ust.5 KN) lub nauczyciel kontraktowy zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony (art.10 ust.4 KN) – pod warunkiem zatrudnienia w pełnym wymiarze zajęć. W ocenie Sądu Rejonowego w chwili składania wniosku o urlop dla poratowania zdrowia powódka spełniała wszystkie przesłanki do tego, aby udzielić jej tego urlopu, ponieważ obok przeszło 7-letniego stażu pracy w szkole i wskazań lekarskich, była zatrudniona na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony i w pełnym wymiarze zajęć. W przekonaniu Sądu Rejonowego okoliczność, że

w porozumieniu zmieniającym umowę o pracę z 31 sierpnia 2012r. strony określiły okres zatrudnienia powódki w pełnym wymiarze czasu pracy na okres od 1 września 2012r. do 31 sierpnia 2013r. nie może pozbawiać powódki prawa do ubiegania się o urlop dla poratowania zdrowia. Mając bowiem na uwadze narzucony powódce przez pracodawcę sposób uregulowania w umowie o pracę wymiaru etatu zauważyć należy, że powódka praktycznie nigdy nie mogłaby liczyć, zgodnie z interpretacją właściwych przepisów przez pozwanego, na udzielenie jej urlopu dla poratowania zdrowia, gdyż dyrektor pozwanego pełny wymiar zajęć zawsze określał jej jedynie czasowo. Nic nie stało natomiast na przeszkodzie, aby dyrektor pozwanego w drodze porozumienia stron zmieniał powódce wymiar etatu z danym dniem, ale bez określenia daty końcowej obowiązywania tych warunków, po czym strony na nowo określałyby ten wymiar w razie zaistnienia nowych okoliczności. W innym wypadku dyrektor szkoły właściwie co roku, nawet w sytuacji gdyby była możliwość zatrudnienia powódki w pełnym wymiarze zajęć w dłuższej, np. kilkuletniej perspektywie, mógłby określać taki wymiar jedynie na dany rok szkolny w zasadzie permanentnie, nawet celowo, pozbawiając w ten sposób powódkę możliwości skorzystania z urlopu dla poratowania zdrowia, mimo wskazań lekarskich i spełnienia wymogów w zakresie stażu pracy w szkole i rodzaju zawartej umowy o pracę, co stanowiłoby nierówne traktowanie w zakresie zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, o czym mowa w art.18^{3a}§1 kp. Sąd pierwszej instancji wskazał, że w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd o możliwości wystąpienia przez nauczyciela do sądu z roszczeniem o zobowiązanie pracodawcy do udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia. Natomiast zgodnie z art.64 kc w zw. z art.300 kp w zw. z art.1047 kpc prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające obowiązek danej osoby do złożenia oznaczonego oświadczenia woli, zastępuje to oświadczenie. Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd nałożył na dyrektora pozwanej szkoły obowiązek złożenia powódce oświadczenia woli o udzieleniu jej urlopu dla poratowania zdrowia, przy czym datę początkową urlopu ustalił, zgodnie z ostatecznym wnioskiem powódki w tym zakresie, na 31 sierpnia 2013r., przez co stosownie do zaświadczenia lekarskiego, okres trwania tego urlopu nie będzie w takiej sytuacji przekraczał maksymalnego dopuszczalnego przez ustawę okresu jednego roku i zakończy się z dniem 30 sierpnia 2014r.

Od powyższego wyroku apelację złożyło pozwane Gimnazjum im. (...)w S. zarzucając mu niewłaściwe zastosowanie art.73 i art.10 Karty Nauczyciela oraz art.18^(3a)§1 kodeksu pracy i wskazując na powyższe wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa. W uzasadnieniu apelacji pozwany podtrzymywał argumentację prezentowaną w toku postępowania przed Sądem I instancji, wskazując że zgodnie z art.73 ust.1 ustawy Karta Nauczyciela warunkiem udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia jest jego zatrudnienie w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, który to warunek powinien być spełniony łącznie. Tymczasem Sąd Rejonowy rozdzielił ten warunek na dwa warunki ,tj. zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu zajęć i zatrudnienie na czas nieokreślony, dochodząc do błędnego wniosku, że powódka będąc zatrudniona na czas nieokreślony i jednocześnie - w dniu wystąpienia z wnioskiem o urlop – będąc zatrudniona w pełnym wymiarze zajęć spełnia ustawowe warunki do udzielenia jej urlopu dla poratowania zdrowia. Ponadto wskazał, że powódka nie spełnia warunku określonego w art.73 ust.1 i 4 ustawy – Karta Nauczyciela, czyli warunku przepracowania co najmniej 7 lat w zawodzie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć, bezpośrednio przypadających przed datą rozpoczęcia urlopu dla poratowania zdrowia. W ciągu 7 ostatnich lat pracy w pozwanym Gimnazjum powódka przepracowała w pełnym wymiarze zajęć tylko 1 rok i niespełna 4 miesiące. Tymczasem, jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 13 grudnia 2012r. w sprawie II PK 137/12 wykładnia funkcjonalna powołanych wyżej przepisów nakazuje uznać, że nauczyciel ma prawo do pierwszego urlopu dla poratowania zdrowia po przepracowaniu co najmniej 7 lat w zawodzie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć, bezpośrednio przypadających przed datą rozpoczęcia urlopu dla poratowania zdrowia. Pozwany wskazał nadto, że w okolicznościach sprawy nieuzasadnione jest powoływanie się przez Sąd Rejonowy na regulację zawartą w art.18^(3a)§1 kp, gdyż to przepisy ustawy Karta Nauczyciela regulują zasady udzielania nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia.

Powódka wносиła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się uzasadniona.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy i jednocześnie za słuszny uznaje zarzut pozwanego, że w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy niewłaściwie zastosował przepisy prawa materialnego w postaci art.73 ust.1 i 4 ustawy z 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela regulujące przesłanki udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że powódka legitymuje się ponad siedmioletnim okresem zatrudnienia w pozwanej szkole oraz że jest zatrudniona na czas nieokreślony. Sąd ten poczynił również szczegółowe ustalenia co wymiaru czasu pracy (wymiaru zajęć), w jakim zatrudniona była powódka na przestrzeni całego okresu zatrudnienia u pozwanego ,tj. od początku zatrudnienia aż do chwili wystąpienia z wnioskiem o udzielenie spornego urlopu. Z ustaleń tych wynika bezspornie, że poza pierwszymi dwoma latami pracy (od 1 września 2003r. do 31 sierpnia 2005r.) ,tj. od września 2005r. powódka w przeważającej mierze czasu zatrudniona była w niepełnym wymiarze zajęć. Zatrudnienie powódki w pełnym wymiarze zajęć przypadało w okresach od 6 lutego 2012r. do 1 kwietnia 2012r., od 4 czerwca 2012r. do 29 czerwca 2012r. oraz od 1 września 2012r. do 31 sierpnia 2013r. i wynosiło łącznie 1 rok i niespełna 3 miesiące. Przyjmując, że powódka posiada ponad 7-letni okres zatrudnienia w szkole, zatrudnienie to jest na czas nieokreślony, a w dacie wystąpienia z wnioskiem o urlop (w dniu 3 czerwca 2013r.) powódka wykonywała pracę w pełnym wymiarze zajęć, Sąd Rejonowy uznał, że powódka spełniła wszystkie przesłanki do udzielenia jej wnioskowanego urlopu dla poratowania zdrowia. W swoich ustaleniach Sąd Rejonowy pominął jednak istotną w sprawie okoliczność, a mianowicie fakt, że w okresie ostatnich 7 lat zatrudnienia przed rozpoczęciem urlopu, który to moment Sąd Rejonowy określił na dzień 31 sierpnia 2013r., powódka przepracowała w pełnym wymiarze zajęć niewiele ponad rok czasu. Tymczasem zgodnie z art.73 ust.1 Karty Nauczyciela nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, po przepracowaniu co najmniej 7 lat w szkole, dyrektor szkoły udziela urlopu dla poratowania zdrowia, w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia, w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo roku. W myśl zaś ust.4 wskazanego artykułu okres siedmioletniej pracy w szkole, uzasadniający prawo do urlopu, powinien przypadać bezpośrednio przed datą rozpoczęcia urlopu dla poratowania zdrowia. To ostatnie uregulowanie wskazujące, że okres siedmioletniej pracy w szkole powinien przypadać przed datą rozpoczęcia urlopu i określenie go okresem „uzasadniającym prawo do urlopu” prowadzi do wniosku, że wymóg przepracowania co najmniej 7 lat w szkole, zawarty w ustępie 1 art.73, nie stanowi jedynie wymogu w zakresie ogólnego stażu pracy nauczyciela, którego osiągnięcie pozwala mu ubiegać się o udzielenie urlopu, ale powinien być odnoszony do przesłanki zawartej w ustępie 1 wskazanego przepisu, statuującej wymóg zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy. Reasumując, warunkiem udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia jest przepracowanie przez niego w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej 7 lat bezpośrednio przed datą rozpoczęcia takiego urlopu. Na stanowisku takim stoi również Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu wyroku z 13 grudnia 2012r. w sprawie II PK 137/12 (OSNP 2013/21-22/245), wskazał na konieczność wykładni funkcjonalnej powołanych wyżej uregulowań i odwołując się do celu i istoty urlopu dla poratowania zdrowia, wyraził pogląd, że nauczyciel ma prawo do pierwszego urlopu dla poratowania zdrowia po przepracowaniu co najmniej 7 lat w zawodzie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć, bezpośrednio przypadających przed datą rozpoczęcia urlopu dla poratowania zdrowia. Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w powyższym orzeczeniu.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że w okresie 7 lat bezpośrednio poprzedzających datę rozpoczęcia postulowanego urlopu dla poratowania zdrowia powódka przez niewiele ponad rok czasu pracowała w pełnym wymiarze zajęć. Dlatego nie spełniła przesłanek do udzielenia jej tego urlopu.

W tym miejscu odnieść się jeszcze należy, do stanowiska pełnomocnika powódki zaprezentowanego w odpowiedzi na apelację, według którego nie można uznać, aby pozwany podniósł zarzut naruszenia art.73 ust.4 Karty Nauczyciela i dlatego nie podlega on rozpoznaniu przez Sąd drugiej instancji (k.44). Analiza treści apelacji pokazuje, że w zarzutach do wyroku Sądu Rejonowego pozwany wskazał ogólnie na niewłaściwe zastosowanie art.73 Karty Nauczyciela, a w uzasadnieniu apelacji rozwinął argumentację, wskazując na niewłaściwe zastosowanie art.73 ust.1 i 4 Karty Nauczyciela (apelacja k.34-37). W ocenie Sądu Okręgowego skoro pozwany podniósł zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art.73 Karty Nauczyciela i zarzut ten uszczegółowił w uzasadnieniu apelacji (wskazując na poszczególne ustępy tego przepisu) to nie można uznać, że zarzutu takiego nie podniósł. Uzasadnienie jest bowiem integralną częścią apelacji.

Kończąc wskazać jeszcze należy, że w sprawie nieuzasadnione jest odwoływanie się do art.18^{3a}§1 kp w kontekście wymogu zatrudnienia w pełnym wymiarze zajęć jako warunku udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia. Zasady udzielania urlopu dla poratowania zdrowia zostały uregulowane przez ustawodawcę w Karcie Nauczyciela. Pozwany odmawiając powodce takiego urlopu zastosował przepisy tej ustawy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art.386§1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i powództwo oddalił.

Na podstawie art.102 kpc Sąd Okręgowy odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu za obie instancje.